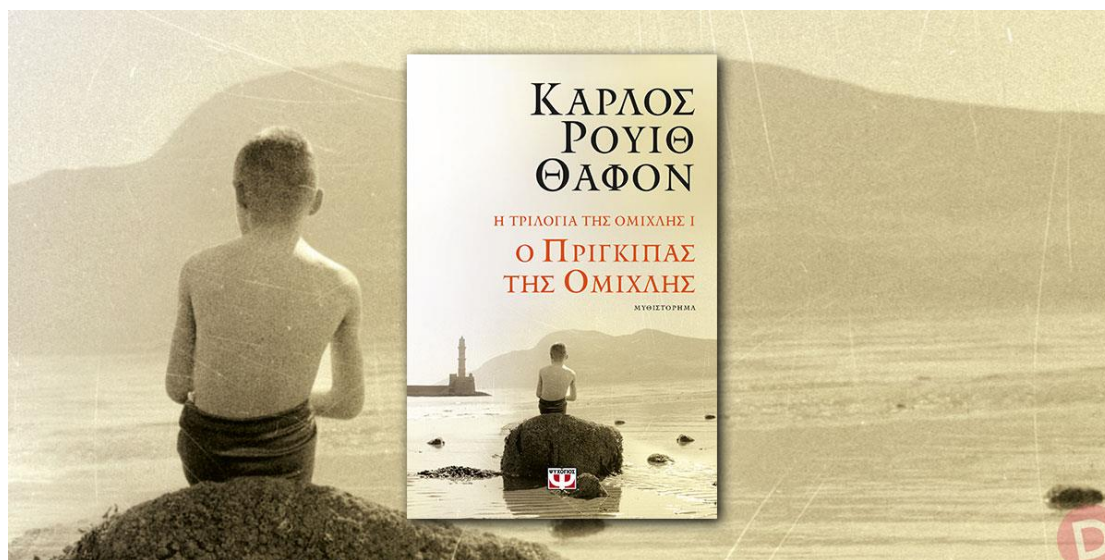

Carlos Ruiz Zafón: «Ο πρίγκιπας της ομίχλης»

Κωνσταντίνα Μόσχου

Από τους πλέον γνωστούς σύγχρονους Ισπανούς συγγραφείς, ο Κάρλος Ρουίθ Θαφόν (1964-2020), που έφυγε νωρίς, γεμάτος από βραβεύσεις των βιβλίων του και την αγάπη του αναγνωστικού κοινού, εμφανίστηκε στα ισπανικά γράμματα με το εφηβικό του μυθιστόρημα *Ο πρίγκιπας της ομίχλης*. Το βιβλίο αποτελεί μέρος της «Τριλογίας της ομίχλης» και είναι μια αυτοτελής ιστορία με ήρωες τρεις έφηβους σε μια παραθαλάσσια πόλη εν καιρώ πολέμου.

Εδώ ο συγγραφέας επιλέγει να σβήσει από τις μνήμες των ηρώων του τη φρίκη του πολέμου των ανθρώπων, σαν ένας απόηχος μιας πραγματικότητας που παύει να πληγώνει και χωριάζει μπροστά στη δύναμη της φύσης ή των φαινομένων που αδυνατεί να κατανοήσει η ανθρώπινη οντότητα. Η μάχη του καλού ενάντια στο κακό, σημείο αναφοράς του, σε μια περιπέτεια με άνισους όρους, αφού οι κεντρικοί χαρακτήρες του περιδινούνται επικίνδυνα σε μια περιπέτεια πέρα από τη φύση και τους κανόνες της.

Λογοτεχνία του φανταστικού, με στοιχεία γκόθικ, και με αυτό το βιβλίο προοιωνίζεται η μετέπειτα επιτυχημένη πορεία του συγγραφέα, που καταφέρνει εδώ με την ιδιαίτερη γραφή του να δώσει την αγωνία μέσα από αλληπάλληλα γεγονότα στο μυστηριακό περιβάλλον της θάλασσας. Δεν είναι τυχαίο ότι ο Θαφόν χρησιμοποιεί στοιχεία που δίνουν τη λησμονιά στον πόλεμο, μια και ο πόλεμος που επιλέγει ο ίδιος βρίσκεται μέσα στον ίδιο τον άνθρωπο.

Οι ήρωές του είναι ακόμα παιδιά που πρέπει να ανακαλύψουν και τον άσχημο κόσμο, και βεβαίως να αναβαπτιστούν περνώντας μέσα από την εφηβεία τους. Έτσι, για χάρη της αφήγησης, οι ενήλικοι προστάτες τους (πατέρας και μητέρα) σχεδόν απουσιάζουν στο

μεγαλύτερο μέρος του βιβλίου, εξαιτίας κάποιου συνταρακτικού γεγονότος, έτσι ώστε να αφήσουν χώρο στα παιδιά να βιώσουν αυτή την περιπέτεια μόνα τους.

Η μυθοπλασία στήνεται αρχικά με την άφιξη της οικογένειας του νεαρού Μαξ σε μια παραθαλάσσια κωμόπολη, όπου ο πατέρας Μαξιμίλιαν Κάρβερ και η μητέρα Άντρεα έχουν αποφασίσει να κάνουν ένα νέο ξεκίνημα, μακριά από τη βομβαρδισμένη τους πόλη. Όμως, χωρίς ο πατέρας να το γνωρίζει, το σπίτι που επέλεξε κρύβει μια θλιβερή ιστορία, που δεν αργούν να ανακαλύψουν τα παιδιά του, Αλίσια, Μαξ και Ιρίνα, ερήμην των γονιών τους.

Ποιος ήταν ο λόγος που οι προηγούμενοι ένοικοι εγκατέλειψαν το σπίτι και ποια μεγάλη συμφορά έχει στιγματίσει τον χώρο; Ο κήπος με τα αγάλματα που θαρρείς ότι ζωντανεύουν, ένα παιδί που έχασε στο παρελθόν τη μάχη με τη ζωή πνιγμένο στη θάλασσα, ο κακός γάτος που εμφανίζεται και απαιτεί να παραμείνει στην οικογένεια μέσω της μικρής αδερφής, παράξενα φαινόμενα και ο κακός δόκτωρ Καϊν οδηγούν την ιστορία μέσα από ένα ομιχλώδες τοπίο. Μονάχα ο νέος φίλος των παιδιών, ο Ρόλαντ, και ο φαροφύλακας παππούς του ίσως γνωρίζουν περισσότερα ώστε να βοηθήσουν στη λύτρωση, χωρίς το υψηλό τίμημα που διακυβεύεται.

Εντυπωσιακό στη σύνθεσή του μυθιστόρημα για έφηβους, με αρκετά κλισέ που μας γοητεύουν κάθε φορά που τα συναντάμε, κλειστές ντουλάπες που ξεκλειδώνουν μόνες τους, το κλειδί που πέφτει, ο ωρολογοποιός πατέρας και η σχετικότητα του χρόνου, διαβολικοί χαρακτήρες και συνάμα απέναντί τους η αθωότητα των κεντρικών ηρώων-εφήβων, κρύβουν έναν ολόκληρο κόσμο φαντασίας που ταξιδεύει τον αναγνώστη.

Στα υπέρ του μυθιστορήματος οι χαρακτήρες, νεανικοί και γι' αυτό άφοβοι, ενώ οι ενήλικες, έχοντας άγνοια πού έχουν μπλέξει τα βλαστάρια τους, διαθέτουν μια παιδικότητα που σε καταπλήσσει, σαν ένα παιχνίδι επί ίσοις όροις. Η ομίχλη και η σκοτεινιά του βιβλίου, τα έντονα συναισθήματα, τα μηνύματα για την πραγματική φιλία, η συνειδητοποίηση του θανάτου, το απάνεμο λιμάνι της οικογένειας, ο χρόνος που δεν γυρίζει πίσω, είναι η ίδια η περιπέτεια της ζωής, τόσο μαγικής όσο την ανακαλύπτουν στο τέλος κάποια από τα παιδιά στην ακτή.

Φαίνεται ήδη από το πρώτο του βιβλίο πως ο Θαφόν είχε πολλά να πει για τον χώρο και τον χρόνο, για όσα έχει εξημερώσει ή όχι ο άνθρωπος, για τη μαγική λέξη που νικά κάθε κακό, μέσα από τις αληθινές σχέσεις: είναι η αγάπη που μπορεί να σε βάλει σε περιπέτειες, να σε κάνει να θυσιαστείς, αλλά και ταυτόχρονα να σε εξιλεώσει.

Για τον καθένα από εμάς, φαντάσματα δεν υπάρχουν. Είναι όλα μέρος της φαντασίας, μιας αγωνιώδους φαντασίας που εδρεύει στο υποσυνείδητο και κάνει τους έφηβους να λαχταρούν να ζήσουν οτιδήποτε εξωπραγματικό, ακόμα και με κίνδυνο της ζωής τους. Δεν είναι τυχαίο ότι τα παραμύθια και οι ιστορίες που βρίθουν από μαγικά στοιχεία, όπως τα βιβλία του Θαφόν, μας δίνουν τη διάσταση που δεν έχουμε σε έναν παράδοξο χωροχρόνο, και γι' αυτό είναι τόσο απολαυστικά.